

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **F. K.**, zastoupen JUDr. Josefem Červinkou, advokátem, se sídlem Nový Hrozenkov 843, 756 04 Nový Hrozenkov, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem tř. Tomáše Bati 21, 760 01 Zlín, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 4. 2013, č. j. KUZL-78353/2012, sp. zn. KUSP-78353/2012/DOP/Ti, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 3. 2015, č. j. 58 A 37/2013 – 27,

t a k t o :

- I. Žalobci **se p ř i z n á v á** osvobození od soudního poplatku za kasační stížnost a za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v plném rozsahu.
- II. Kasační stížnosti **se n e p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

K výroku I.

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 4. 2013, č. j. KUZL-78353/2012, sp. zn. KUSP-78353/2012/DOP/Ti (dále jen „napadené rozhodnutí“) k odvolání žalobce částečně změnil výrok rozhodnutí Městského úřadu ve Vsetíně, odboru správních agend (dále jen „orgán I. stupně“) ze dne 7. 11. 2012, č. j. MUVS-5887/2012/OSA/Vr/16 o přestupku žalobce s tím, že ve výroku o vině, výroku o sankci i ve výroku o náhradě nákladů spojených s projednáním přestupku rozhodnutí orgánu I. stupně potvrdil. Přestupku se žalobce měl dopustit tím, že na silnici III. třídy řídil motorové vozidlo a na výzvu se odmítl podrobit vyšetření, zda při řízení není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, na vozidle nebyla v rozporu se zvláštním předpisem tabulka registrační značky a žalobce při kontrole nepředložil řidičský průkaz a osvědčení o registraci vozidla. Žalobci byla za orgánem I. stupně uložena pokuta ve výši 28.000 Kč a sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 14 měsíců. Žalobu proti napadenému rozhodnutí zamítl Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 24. 3. 2015, č. j. 58 A 37/2013 – 27 (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“).

[2] Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. Stěžovatel současně požádal o osvobození od soudních poplatků a přiložil vyplněný tiskopis „Potvrzení o osobních majetkových a výdělkových poměrech“. Žádost stěžovatel odůvodnil tím, že je starobní důchodce a důchodové dávky jsou jeho jediným příjmem.

[3] Podle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.

[4] Osvobození od soudních poplatků představuje procesní institut, jehož účelem je zejména chránit účastníky řízení, nacházející se v tíživé finanční situaci, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Smyslem právní úpravy individuálního osvobození od soudních poplatků je ochrana nemajetných účastníků řízení tak, aby jim nebylo v opodstatněných případech upíráno právo na přístup k soudu (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 3. 2009, sp. zn. II. ÚS 2432/08). Objektivní hlediska pro posuzování poměrů žadatele v současné době v platném právu vyjádřena nejsou. Soudy jsou proto nuceny překlénout tento prvek v každém konkrétním případě interpretací. Při rozhodování o osvobození od soudních poplatků soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku a k dalším obdobným okolnostem. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2006, č. j. 4 Ans 3/2005 – 148 nebo ze dne 18. 7. 2013, č. j. 1 As 41/2013 – 30).

[5] Z dodaných podkladů vyplývá, že stěžovateli náleží starobní důchod ve výši 12.464 Kč měsíčně, z něhož mu je po provedených srážkách vyplácena částka 10.961 Kč měsíčně. Stěžovatel nemá žádné vyživovací povinnosti. Žije sám v jedné místnosti rodinného domu, kde má dle vlastního vyjádření zřízeno věčné břemeno bydlení. Za situace, kdy měsíční příjmy stěžovatele tvoří částku 10.961 Kč, lze dospět k závěru, že by povinnost zaplatit soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč, resp. za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve výši 1.000 Kč byla s to stěžovatele omezit v jeho přístupu k soudu. Tím spíše, že v řízení před krajským soudem již stěžovatel dle soudního spisu uhradil soudní poplatky ve výši 4.000 Kč.

[6] Nejvyšší správní soud k věci dále uvádí, že zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, v účinném znění, stanovuje životní minimum jako minimální hranici peněžních příjmů fyzických osob k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb. Podle § 2 citovaného zákona činí částka životního minima jednotlivce měsíčně 3.410 Kč. Výše příjmu stěžovatele by po zaplacení soudního poplatku jen o cca 1.500 Kč přesahovala částku životního minima a v této skutečnosti lze spatřovat důvody pro osvobození od soudního poplatku.

pokračování

[7] Nejvyšší správní soud tudíž rozhodl tak, že stěžovateli přiznal osvobození od soudního poplatku za kasační stížnost a za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v plném rozsahu.

K výroku II.

[8] Stěžovatel dále navrhl, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, což odůvodnil tím, že sankce ve výši 28.000 Kč a náklady řízení ve výši 1.000 Kč společně s výrokem zákazu řízení motorových vozidel na dobu 14 měsíců jsou nepřiměřeně přísné a narušují zásadu přiměřeného trestu za porušení skutkové podstaty přestupkového jednání. Výkon rozhodnutí peněžité výše trestu pak bezprostředně ohrožuje nutné životní potřeby stěžovatele.

[9] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl, že již podané žalobě stěžovatele nebyl krajským soudem odkladný účinek přiznán. Sankci zákazu řízení motorových vozidel již stěžovatel v plném rozsahu vykonal a co se týče peněžité sankce, její splatnost nastala dne 24. 7. 2013 a stěžovatel ji tudíž měl již dávno zaplatit nebo si dohodnout splátkový kalendář. Žalovaný tudíž nepovažuje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti za smysluplné.

[10] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom užije přiměřeně § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s.

[11] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[12] Břemeno tvrzení i břemeno důkazní ohledně prokázání splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku nese stěžovatel. Hrozbu nepoměrně větší újmy musí stěžovatel jednak dostatečně určitě tvrdit a rovněž náležitě doložit. Žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti proto musí být dostatečně individualizovaná a podepřená konkrétními důkazy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011 - 74).

[13] Nejvyšší správní soud nejprve uvádí, že posuzovat odkladný účinek ve vztahu k sankci zákazu řízení motorových vozidel je skutečně bezpředmětné, neboť tato sankce již byla v plném rozsahu vykonána. Při posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku ve vztahu k sankci peněžité Nejvyšší správní soud poměřuje újmu, která hrozí stěžovateli, s újmou, která by případně vznikla přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti jiným osobám, a posuzuje, jestli by přiznání odkladného účinku nebylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Soud přitom dospěl k závěru, že nepřiznáním odkladného účinku stěžovateli tvrzená újma (kterou stěžovatel obecně charakterizuje jako ohrožení životních potřeb) nehrozí. Je třeba připomenout, že dle ust. § 83 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, *požádá-li účastník, který podal návrh na přezkoumání rozhodnutí o přestupku*

soudem, o odložení výkonu rozhodnutí, správní orgán jeho žádosti vyhoví. Dle uvedeného ustanovení správní orgán na žádost účastníka řízení výkon rozhodnutí odloží vždy. Stěžovatel bez dalšího upřesnění tvrdí, že výkon rozhodnutí peněžitě výše trestu bezprostředně ohrožuje jeho nutné životní potřeby. Přitom však u žalovaného žádost o odklad rozhodnutí ve smyslu výše uvedeného ustanovení nepodal, a nevyužil ani jiných prostředků pro zmírnění okamžitého dopadu sankčního rozhodnutí do své majetkové sféry (např. dohodnutím splátkového kalendáře). To vše v situaci, kdy peněžitou sankci, která je více než 21 měsíců po splatnosti, po stěžovateli podle všeho nikdo nevymáhá.

[14] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že nejsou splněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu § 73 s. ř. s., ve spojení s § 107 s. ř. s. Rozhodl proto tak, že se kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2015

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu